

„NÖVÉNYÚTLEVÉL”

A vetőmag-szaporítás és -forgalmazás növény-egészségügyi ellenőrzése EU csatlakozásunk után

A növény-egészségügyi feladatok végrehajtásának részletes szabályairól szóló 7/2001. (I. 17.) FVM rendeletet a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 37/2003. (IV. 4.) FVM rendelete (a továbbiakban: rendelet) módosította.

A 4. számú melléklet II. szakasza tartalmazza azokat a növényeket, növényi termékeket és egyéb anyagokat, amiket – EU tagállamokon belül – növény-egészségügyi ellenőrzésben kell részesíteni.

E szerint növény-egészségügyi szempontból *ellenőrzés-köteles a napraforgó, a lucerna, a bab és a paradicsom vetőmag-előállítás.*

A felsorolt növények termesztésének vegetációban történő ellenőrzését a növény-egészségügyi hatósággal kell elvégezni, *de forgalmazásukhoz nem szükséges „növényútlevél” kiadása.*

Ugyancsak e növényekből továbbszaporítási céllal termesztett bármely szaporítási fokozatú vetőmag termesztését – a faj, fajta, mennyiségi és területi adatok megjelölésével – a termelő *legkésőbb minden év május 15-ig köteles az illetékes Növény és Talajvédelmi Szolgálatnak* (a továbbiakban: szolgálat) *bejelenteni.*

A bejelentést a növény-egészségügyi feladatok végrehajtásának részletes szabályairól szóló 7/2001. (I.17.) FVM rendelet 10. számú mellékletében meghatározott „Nyilvántartási Úrlap”-on kell megtenni, melyet az illetékes megyei szolgáltatótól lehet igényelni. A szolgálat a bejelentőt nyilvántartásba veszi, és egyedi azonosító (regisztrációs) számmal látja el.

A szolgálat a bejelentett területeken elvégzi a vizsgálatokat, (szükség esetén laboratóriumi vizsgálatokat is), és az eredményről szemlejegyzőkönyvet állít ki. Az eladásra (forgalmazásra) szánt vetőmagtétel szállítását kísérő okmányra (szállítólevél, stb.) a termelőnek a regisztrációs (nyilvántartási) számát rá kell vezetnie.

A szaporító és ültetvényanyag előállítók még akkor sem mentesülnek a nyilvántartási kötelezettség alól, ha saját célra állítják elő a termékeiket. Ez a kötelezettség a kiskertben, vagy hobbikertben, saját célra előállított vetőmagra nem vonatkozik.

A vetőmag-előállításra és forgalmazására vonatkozó különleges növény-egészségügyi előírások a következők:

Napraforgó vetőmag

A termőterületnek, ahol a vetőmagot előállították, mentesnek kell lennie napraforgó peronoszpórától (*Plasmopara halstedii*), vagy a vetőmagot – a rezisztens fajták vetőmagjának kivételével – napraforgó peronoszpóra elleni kezelésben kell részesíteni.

Lucerna vetőmag

A termelés helyén az utolsó teljes vegetációban nem észlelték a szárfonálféreg (*Ditylenchus dipsaci*) okozta tüneteket és a reprezentatív mintán végzett laboratóriumi vizsgálat nem mutatta ki a károsító jelenlétét, vagy az értékesítés előtt gázosítást végeztek.

Hatósági nyilatkozattal igazolni kell, hogy a vetőmag a lucerna baktériumos hervadásától (*Clavibacter michiganensis* spp. *insidiosus*) mentes területről származik, vagy

- a vetőmag betakarításakor a növényállomány még nem kezdte meg a vetéstől számított negyedik vegetációs időszakot és előzőleg nem több, mint egy alkalommal takarítottak be a vetőmagot, vagy
- az EU-ban értékesített vetőmag minősítésére vonatkozó szabályokban meghatározott közömbös anyag mennyisége nem haladja meg a 0,1 súlyszázalékot, vagy
- a termőhelyen, illetve annak közelében termesztett lucerna terményen a legutóbbi két vegetációban nem észlelték a kórokozó tüneteit, vagy
- a termesztés helyén a vetést megelőző három évben lucerna állomány nem volt.

Bab vetőmag

A termőterület a bab baktériumos barnafoltossága (*Xanthomonas campestris* pv. *phaseol*) kórokozótól mentes, vagy a vetőmagvakból megvizsgált minta alapján mentes a kórokozótól.

Paradicsom vetőmag

A vetőmagot savas extrakciós módszerrel nyerték és a vetőmag olyan területről származik, ahol a paradicsom baktériumos rákja (*Clavibacter michiganensis* spp. *michiganensis*) és a paradicsom baktériumos varasodása (*Xanthomonas campestris* pv. *vesicatoria*) nem fordult elő, vagy

- a termőhelyen az utolsó vegetációs időszakban nem észlelték a fenti károsítók okozta betegségek tüneteit, vagy
- a vetőmag hatósági vizsgálat alapján a fenti károsítóktól mentesnek találták.

A rendelet 5. sz. melléklete tartalmazza azon növényeket, növényi termékeket és egyéb anyagokat, amiket növény-egészségügyi vizsgálatokban kell részesíteni és a *forgalmazáskor növényútlevéllel kell ellátni.*

E vetőmagvak az alábbiak:

- *vöröshagyma* (*Allium ceoa*)
- *mogyoróhagyma* (*Allium ascalonicum*)
- *metéőhagyma* (*Allium schoenoprasum*)

Ezen növények vetőmag-előállító területeit is *növény-egészségügyi ellenőrzésben kell részesíteni*, és a termesztés helyének, illetve a megtermelt vetőmagvaknak mentesnek kell lenniük a rendelet 1. és 2. mellékletében felsorolt zárlati károsítóktól. A rendelet módosítása értelmében *már 2003. július 1-jétől kötelező a növényútlevél alkalmazása.*

A termékhez kiadott növényútlevél igazolja, hogy az előállított vetőmag az illetékes szolgálat által növény-egészségügyi ellenőrzésben részesült, az előírásoknak megfelel, és előállítója a hivatalos termelői nyilvántartásban szerepel. A növényútlevél-rendszer működtetése a Szolgálat feladata, de kiadását átruházhatja valamely társhatóságra vagy arra alkalmas termelőre, felvásárlóra, gyűjtő raktározóra, forgalmazóra, importőrre.

A növényútlevél lehet a termékhez kiadott certifikációs címke, amelyet a Szolgálat igazolására és ellenőrzése mellett az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet ad ki a termelőknek, illetve a forgalmazóknak. A későbbiekben is azt az elvet követjük, hogy ahol valamilyen minőség-tanúsítással kapcsolatos címke van forgalomban, az egyben növényútlevélként is szolgálja. Azon növényeknél, növényi termékeknél, ahol a társhatóság részéről minőség-tanúsítási címke nem kerül kiadásra a szolgálat eseti felhatalmazása alapján a növényútlevelet a termelő, felvásárló, gyűjtőraktározó, importőr is kiadhatja. Ahol ez nem valósítható meg, ott a *növényútlevelet az illetékes szolgálatok adják ki.*

A növényútlevél formájára egységes közösségi előírás nincs, csak a tartalmi elemeket szabályozták. Lehet címke, vagy a szállítmányt kísérő dokumentum, mely az ellenőrzés-köteles termékek kereskedelmi egységére alkalmazandó. Ha a küldemény azonos helyről, ugyanaból a fajtából származik, és azonos rendeltetési helyre szállítják, akkor a növényútlevél szállítmányonként szükséges. Ettől eltérő esetekben, egy szállítmány több növényútlevelet igényel, amiket termelési helyenként, termékenként, fajtánként, rendeltetési helyenként kell kiadni. A növényútlevélen feltüntetendő adatok (rendelet B. rész) 10. sz. melléklet:

1. „Növényútlevél”,
2. Magyarország kódja (44),
3. felelős hatóság feltüntetése,
4. termelő nyilvántartási száma,
5. egyéni sorozatszám, (növényútlevél száma),
6. termék mennyisége,
7. „ZP” jelzés,
8. „RP” jelzés csere esetén.

Vannak olyan növények, növényi termékek, amikhez egyedileg, illetve csomagolási egységenként kell kiadni a növényútlevelet. Ilyenek az egyes vegetatív szaporítóanyagok, illetve a vetőburgonya is, ezeket a végfelhasználónak történő eladásnál is el kell látni növényútlevéllel (rendelet 5. sz. melléklet A. rész I. szakasz).

A növényútlevél köteles vetőmagvak forgalmazásánál, – a végfelhasználónak történő eladásnál –, az áruhoz nem kell növényútlevelet kiadni. Ebben az esetben növényútlevelet a termelő, gyűjtőraktározó, forgalmazó, importőr által forgalmazott áruhoz szükséges adni.

Növényútlevél ilyenkor az áru számlája, szállítólevél vagy bármely kísérő dokumentum, amennyiben az tartalmazza a növényútlevélre vonatkozó adatokat. A kísérő okmány részeként kiállított növényútlevélen a rendelet 10. sz. melléklet B. rész 1–10 pontjában felsorolt adatokat kell feltüntetni.

A kísérő okmány mellett szükség van úgynevezett *hatósági címke kiadására is*. A hatósági címkének a rendelet 10. sz. melléklet B. rész 1–5 pontjában felsorolt adatokat kell tartalmaznia. A címkét úgy kell csatolni (ráragasztani, rátűzni) a szállított vetőmagvak csomagolóanyagához, vagy azokat szállító járműhöz, hogy ne lehessen a címkét újra felhasználni.

A fenti vetőmagvak szállítása, forgalmazásakor az alábbiak szerint kell eljárni:

- az árusítóhely tulajdonosának (vetőmagbolt) a termelőtől, gyűjtőraktározótól, importőrtől vásárolt vetőmaghoz kérni kell a növényútlevelet. Azt egy évig meg kell őriznie és kérésre a növényvédelmi

szolgálat felügyelőjének be kell mutatni,

- ha a kereskedelmi egység végfelhasználónak (kistermelő, hobbi-kertész) adja el a vetőmagot nem kell növényútlevelet kiállítania. Növényútlevélnek kell kísérenie azonban az árut, ha azt további kereskedelmi céllal adja tovább. Ebben az esetben viszont kérni kell az illetékes Növény és Talajvédelmi Szolgálattól a nyilvántartásba vételt és a növényútlevél kiadásához az eseti felhatalmazást.

A kiadott növényútlevél – későbbi időpontban – az EU bármely részében kicserélhető egy másik növényútlevéllel. Cseréjére, a szállítmány felosztása vagy összevonása esetében lehet szükség. *Csere csak a hatóság által nyilvántartott termelőnél lehet.* Az „RP” jelzéssel ellátott útlevelet az illetékes szolgálat adhatja ki, s fel kell tüntetnie az eredeti termelő, illetve az importőr nyilvántartási számát is.

Védett zónába, illetve harmadik országba történő vetőmag szállítások előírásai a „Vetőmag” folyóirat X. évfolyam 2003/3. számában megtalálhatók.

Szőnyegi Sándor

A vetőmaghasználat szabályai az ökológiai gazdálkodásban

Az ökológiai (biológiai, öko, bio, organikus stb.) gazdálkodás szakmai szabályait az EU-ban különböző rendeletek tartalmazzák. Betartásuk kötelező mindazoknak, akik mezőgazdasági alapanyagokat, élelmiszereket vagy takarmányokat akarnak a fenti megjelöléssel forgalmazni. Az említett jogszabályok több rendelkezést tartalmaznak a vetőmag és szaporítóanyag (továbbiakban: vetőmag) felhasználására vonatkozóan is.

Ezek a jó ellenálló képességű fajták alkalmazására, az ökológiai vetőmag felhasználási kötelezettségére, az ökológiai vetőmag előállítására és a párhuzamos gazdálkodásra (egy üzemen belül ökológiai és szokványos gazdaság) nézve tartalmaznak fontos előírásokat. Nézzük őket egyenként.

Fajtahasználat

Az ökológiai gazdálkodásban a növényvédelem fő eszköze a megelőzés. Ennek na-

gyon fontos része az ellenálló fajták alkalmazása. A hatályos rendelkezések ma még lehetővé teszik a köztermesztésben szereplő összes fajta, hibrid bevonását az ökológiai gazdálkodásba, a később részletezett feltételek szerint. Ezen a területen két korlátozás van. Az egyik, hogy a vetőmag nem lehet kezelt (csávázott) az ökológiai gazdálkodásban nem engedélyezett anyagokkal. A másik, hogy nem lehet genetikailag módosított.

Jelenleg a magyar ökotermesztés nagy esélye, versenyelőnye, hogy nincs a köztermesztésben egyetlen genetikailag módosított fajta sem, ezért nem kell számolni a pollennel történő véletlen szennyezéssel sem. Kulcskérdés ennek a kedvező helyzetnek a fenntartása.

Megjegyzendő, hogy erőteljes törekvések vannak a világban arra, hogy az ökológiai gazdálkodás részére külön folyóirat fajtanevelés ökológiai feltételek kö-

zött, és az elismerés érdekében az összehasonlító kísérletek is ilyen körülmények között legyenek beállítva.

Az alapelőírás

Kötelező az ökológiai gazdálkodásból származó vetőmag felhasználása. Ez a jogszabályi rendelkezés évek óta fennáll. Volt mellette azonban egy eltérést engedélyező kitétel: ha nem szerezhető be az ökológiai eredetű vetőmag, akkor – az ellenőrző szervezet engedélyével – a nem ökológiai is használható. 2001 és 2003 végén kétszer is lejárt volna az EU ökológiai jogszabályában (2002/91 EGK Tanácsi Rendelet), és a magyar rendeletekben is a türelmi idő, de a jogszabályok alkotói új határidők megjelölésével, és új feltételekkel továbbra is lehetőséget adtak a konvencionális vetőmag felhasználására. Ennek az oka egyértelműen az, hogy az ökológiai vetőmag-kínálat közel sem elégtet-

te ki a felhasználók igényeit. A most hatályos rendelkezés előírja, hogy az EU minden tagállama működtessen egy elektronikus adatbázist, amely naprakészen tartalmazza az ökológiai vetőmag és a vetőburgonya kínálatot. Magyarországon az ökológiai gazdálkodás felügyeleti hatósága, az FVM, az OMMI-t jelölte ki az adatbázis működtetésére. A www.ommi.hu honlapon lesz az adatbázis elérhető valamennyi érdeklődő részére, legkésőbb a 2004. évi őszi vetéseket megelőzően. Az adatbázisba az ökológiai vetőmag előállítója, forgalmazója teheti fel kínálatát, egy később megjelölt – a vetés időpontjához igazodó – határnapig. A honlapon a kínálatban nem szereplő szaporítóanyagot – a később ismertetett engedélyezési eljárások során – nem létezőnek kell tekinteni.

Az új rendelkezés lényege, hogy az FVM által elismert ellenőrző szervezet az adatbázis figyelembevételével engedélyezheti nem ökológiai vetőmag felhasználását. Az engedélyezési eljárás a felhasználó egyedi kérelmével indul, amelyben részleteznie kell, hogy milyen indokokkal kéri a felmentést. A korán beérkezett kérelmek elbírálásában bevárjuk az ökológiai vetőmag-kínálati adatbázisba történő feltételre kijelölt határnapot. A következő esetekben adhatunk engedélyt nem ökológiai vetőmag felhasználására:

- a termelni kívánt fajnak egyetlen fajtája sem szerepel az adatbázisban (az FVM az ilyen fajra nézve átfogó engedélyt adhat);
- a korábban megrendelt vetőmag szállítása meghiúsult, és nincs aki pótolja;
- a termelni kívánt fajta nincs a kínálatban, és a termelő igazolni tudja, hogy a felkínált fajták nem alkalmasak a termesztési cél eléréséhez (az FVM az ilyen fajtára nézve átfogó engedélyt adhat);
- FVM-mel egyeztetett kutatási programokhoz, kisparcellás kísérletekhez, vagy fajtamegőrzési célokhoz.

Csak az engedély kiadása után szabad a nem ökológiai vetőmagot elvetni!

A Rendeletnek van egy melléklete, amely felsorolja azokat a fajokat, melyekre a konvencionális vetőmag felhasználására nem adható engedély. (A melléklet még üres.) Az adatbázisban jelenleg a vetőmagvak és a vetőburgonya szerepel, de az egyéb, nem ökológiai szaporítóanyagot is csak az előzetes engedély birtokában szabad felhasználni.

Az EU tagországoknak éves jelentést kell készíteniük arról, hogy milyen növényekre és milyen mennyiségben adtak ki engedélyt országukban. A közzétett jelentés alapján várhatólag a következő év(ek)ben az egyes tagországokban meg-

termelt vetőmagfeleslegek a nemzeti adatbázisunkban kínálatként meg fognak jelenni, illetőleg nekünk is van rá lehetőségünk, hogy másik országok adatbázisán keresztül tegyünk szállítási ajánlatokat.

Azokban az esetekben, amikor a betakarított termést nem kívánják ökológia jelöléssel forgalmazni, vagy ökológiaiként felhasználni (pl. saját takarmányként, saját vetőmagként stb.), akkor az ökológiai vetőmag felhasználásától el lehet tekinteni (pl. a zöldtrágyánál, méhlegelőnél, az átállás első événél, konvencionálisan történő értékesítésnél, stb.)

Az ökológiai vetőmag termelésének szabályai

Értelemszerű, hogy valamikor fel kell oldani az ökológiai vetőmag felhasználására vonatkozó kötelezettséget. Különböző soha nem kerülhetne be a konvencionális szaporítóanyag (elit, apa és anyavonalak, új fajták stb.) az ökológiai gazdálkodásba. Az előírások ezt úgy oldják meg, hogy az ökológiai vetőmag-előállítás során engedélyezik a tiltott anyagokkal nem csávázott, konvencionális (nem ökológiai) termesztési alapanyag alkalmazását, azzal a kitételrel, hogy az egy éveseknél egy generációt, évelőknél két vegetációs időt kell az anyanövényeknek az ökológiai gazdálkodásban eltölteniük. Egyes lazább értelmezések szerint – főként Ausztriában – az ellenőrzött időszakban bármikor eltölthető ez az idő, még akkor is, amikor a termék egyébként még konvencionálisnak tekintendő (az átállás első 12 hónapja), illetve az átállásból származónak (az első 12 hónap után betakarított, de az átállási idő még nem telt le). A szigorúbb és általánosabb, nálunk is alkalmazott értelmezés szerint azonban csak átállt területen (a növény vetése előtt legalább két ellenőrzött év eltelt) tölthető le ez az időszak. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy az átállt területre elvetett nem ökológiai anyamagból (anyavonalból, apavonalból) származó termés ökológiai vetőmagot ad, ha az egyéb előírásokat betartják.

Az általános gyakorlat szerint az engedély nélkül felhasznált nem ökológiai vetőmag esetében a termék ökológiaiként nem jelölhető. Elgondolni is rossz, hogy a lazább értelmezés elfogadása milyen kockázatot jelenthetne a főként exportra árut (nem csak vetőmagot!) termelő magyar ökológiai gazdálkodásnak! Könnyen a magyar termékek leértékelődéséhez vezethetne, mivel jelentős piacainkon a szigorúbb értelmezést alkalmazzák.

A párhuzamos gazdálkodás (van ökológiai és nem ökológiai gazdálkodás ugyanabban az üzemben) során a vetőmagra és a fajtahasználatra fontos külön előírások vonatkoznak.

Nyilvánvaló, hogy a rendelkezések az üzemen belüli véletlen, vagy szándékos keveredést akarják kiszűrni, illetve ezt ellenőrizhetővé tenni. Az ökológiai egységben termesztett növényekkel azonos, vagy azoktól alig megkülönböztethető fajta a szokványos gazdasági részben nem termesztendő. Ettől a Biokontroll Hungária Kht. a következő esetekben engedhet meg eltérést:

a) Évelő növénykultúrák (gyümölcs-, szőlő- és komlótermesztés) esetében, feltéve, ha az alábbi feltételeket teljesítik:

- a termelést az átállási tervbe illesztetten, annak részeként folytatják, amire a termelő kötelezettséget vállal, és gondoskodik arról, hogy az ökológiai termelésre való átállást megkezdi a lehető legrövidebb időn belül, amely legfeljebb öt év lehet,
- megfelelő intézkedésekkel biztosítják a különböző egységek területéről származó termékek későbbi keveredésének megakadályozását,
- a Biokontroll Kht.-t az érintett termények betakarításáról legalább 48 órával a munka megkezdése előtt értesítik,
- a betakarítási munka befejezését követően közvetlenül a termelő tájékoztatja a Biokontroll Kht.-t az adott egységben betakarított termés pontos mennyiségéről és a más területről származó terméktől megkülönböztető ismérvekről (minőség, szín, átlagos tömeg, stb.), valamint a termékek elkülönítésére tett intézkedésekről,
- az átállásra vonatkozó tervet, valamint az 1. és 2. gondolatjel alatt előírt intézkedések tervezetét a Biokontroll Kht. jóváhagyta. A jóváhagyást az átállási időszak megkezdését követően évente meg kell erősíteni.

b) Olyan esetben, ha a területet az FVM egyetértésével folyó mezőgazdasági kutatások céljára kívánják hasznosítani, és csak akkor, ha az előző pont 2–4. gondolatjel alatt megfogalmazottakat betartják.

c) Vetőmag, vegetatív szaporító anyagok és facsemetek termelése esetében, és csak akkor, ha az a.) pont 2–4. gondolatjel alatt megfogalmazottakat betartják.

Vizsgáljuk meg, hogy mit jelent az a legizgalmasabb jogszabályi kitétel, hogy „...azoktól alig megkülönböztethető fajta...”. Az alkalmazás gyakorlatában ez azt jelenti, hogy a betakarított termékeknek egymástól szemre megkülönböztethetőnek kell lenniük. Ezzel egyértelműen felértékelődnek azok a fajták, amelyek jellemzően, jól láthatóan különböznek a többi fajtától, például eltérő alakúak, színűek, méretűek.

Dr. Roszík Péter

ügyvezető, Biokontroll Hungária Kht.

A géntechnológiával módosított növényfajták engedélyezési rendszere

A géntechnológiával módosított (a továbbiakban: GM), vagy transzgenikus növényfajták termelésbe vonása jelentősen eltér a hagyományos nemesítéssel előállított fajták/hibridek engedélyeztetési eljárásától. A jelenlegi hazai szabályozás nagyrészt megfelel az Európai Unióban működő rendszernek, de még további változások várhatók.

Míg a hagyományos fajtáknál az engedélyeztetési (állami elismerési) rendszer három év, addig a GM fajták esetében ez jelenleg is minimum öt év. Az Unióhoz történt csatlakozás után ez további 1–2 évvel is növekedhet. A jogszabályok számának felsorolása nélkül – melyeket a melléklet tartalmaz – megpróbálom röviden összefoglalni az engedélyezési rendszer szabályait. Tudatosan engedélyezési rendszerről beszélek, mivel a GM fajták esetében nem csupán állami elismerési eljárásról van szó!

Az engedélyezési rendszer

leegyszerűsített folyamata

Első év: a géntechnológiai módosítás engedélyeztetése, az úgynevezett GMO kibocsátása természetes környezetbe;

Második-harmadik-negyedik év: a fajta állami elismerési eljárása, a DUS, és a gazdasági értékvizsgálatok, valamint a genetikai módosítás vizsgálata;

Ötödik év: forgalomba hozatali engedélyeztetés élelmiszer, illetve takarmány alapanyag céljára.

Nézzük meg, hogy részletesebben mit is jelentenek a korábban felsoroltak.

A géntechnológiai módosítás engedélyeztetése

A géntechnológiai tevékenységről szóló törvény, illetve a végrehajtására kiadott miniszteri rendeletek alapján, a hatóságok, a genetikai módosításnak az emberi egészségre, a környezetre gyakorolt hatásait vizsgálják, a fajta vagy hibrid megjelölése nélkül. Tehát ez azt jelenti, hogy a kísérleti célú kibocsátás engedélyeztetése során mellékes a fajta/hibrid

megnevezése. Bármilyen más módon jelölhető, hiszen bizonyos azonosítási megnevezésre, kódszámra azért szükség van. Ugyanis a kísérletekhez a vetőmag behozatala során tudni kell, hogy mi kerül be az országba. Az engedély iránti kérelmet az FVM Mezőgazdasági Főosztályához – mint Géntechnológiai hatósághoz – kell benyújtani a géntechnológiai tevékenységről szóló törvény illetve annak végrehajtási rendeletében foglalt szempontok szerint. Az engedélyeztetési eljárás 120–150 nap, amennyiben a kérelmező/bejelentő a jogszabályban előírt valamennyi kérdésre kielégítő adatokat szolgáltat. Ha a kérelem kiegészítésre szorul, az engedélyezési eljárás értelem szerűen meghosszabbodik. Az említett eljárás magába foglalja a kérelem – Géntechnológiai Eljárásokat Véleményező Bizottság általi – véleményeztetését, a szakhatósági egyeztetést a Környezet- és Természetvédelmi Főfelügyelőséggel, és az engedély-tervezet lakossági felszólásra történő 40 napos határidejű meghirdetését.

Amennyiben minden rendben van, a kérelmező 10 évre érvényes kibocsátási engedélyt kap kísérleti célra, amit azonban évente meg kell hosszabbítani. Az FVM Mezőgazdasági Főosztályának engedélyező határozata tartalmazza a kibocsátás feltételeit (genetikai konstrukció megnevezése; a kísérlet helyszíne; a felhasználható terület nagysága; az előírt izolációs távolság; a kísérleti terület őrzése; a kísérletet követően a növényi maradványok megsemmisítése; esetleges hatástanulmány elvégzése; értékelő jelentés bemutatása a kísérlet befejezését követően; stb.).

Az EU-hoz történt csatlakozásunk után az említett engedélyezési határidő minimálisan 90 nappal meghosszabbodik, mivel az engedély-tervezetet az unió tagállamaival is egyeztetni kell az EU Bizottságon keresztül. Ez azt jelenti, hogy a kibocsátási kérelem elbírálása kb. 240 napra növekedhet.

Ha a kibocsátási kísérlet az első év után sikerrel jár (melyet a hatóságok több alkalommal ellenőriznek), akkor lehet az adott génkonstrukcióval rendelkező fajtát/hibridet állami elismerés céljából az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézethez bejelenteni. Ehhez azonban a Géntechnológiai Bizottság véleményét ismételt ki kell kérnie a hatóságnak.

Állami elismerési eljárás

A növényfajták állami elismeréséről szóló törvény, illetve végrehajtási rendeletei alapján a fajtát az OMMI részére kell bejelenteni azzal a megjelöléssel, hogy GM fajtáról/hibridről van szó. Az intézet a GM fajtákat a hagyományos fajtáktól elkülönítve vizsgálja a megfelelő izoláció biztosítása érdekében. A fajtavizsgálat megfelel a hagyományos fajtáknál alkalmazott eljárásnak (DUS és gazdasági értékvizsgálat). Túl ezen a genetikai módosítással megváltoztatott tulajdonság, vagy tulajdonságok (gyomirtószer tűrőképesség; rovar, illetve kártevő rezisztencia; módosított beltartalom; stb.) meglétét a hatóságok ellenőrzik. Ebben a vizsgálat lefolytatására közreműködik a növényvédelmi szolgálat, vagy más hatóság az OMMI felkérésére.

Az új fajta/hibrid állami elismerése azonban a GM fajtáknál nem jelent automatikus forgalmazási engedélyt!

Forgalomba hozatali engedélyeztetési eljárás

Az állami elismerésről szóló határozattal lehet kérni a forgalmazási engedélyt az adott GM fajtára/hibrid termésére, a területileg illetékes Állat-egészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Állomáson. A hatóságok az eljárás során, az új élelmiszerekről és takarmányokról szóló, áprilisban hatályba lépett EU rendelet (amely nem igényel nemzeti szabályozást!) szerint járnak el. Alapvetően azt vizsgálják kockázatelemzéssel, – szükség szerint laboratóriumi vizsgálatokkal –, hogy a GM fajta termése, beltartalmát tekintve, „lényegileg azonos-e” a hagyományos fajták termésével. Ha nincs eltérés – és a jelenleg ismert GM fajták esetében a beltartalom azonos a hagyományos fajtákkal – nem lehet akadálya a forgalomba hozatali engedély megadásának.

Ugyanakkor – gyakori az EU-ban –, hogy az engedély csak a GM fajta termékének importjára, élelmiszerként vagy takarmányként történő felhasználására terjed ki, (pl. a rovarrezisztens Alpha Bt. kukorica; a Roundup Ready szójabab; a GT73 gyomirtószer tűrő tavaszi repce;

stb.), de a fajta/hibrid nem kap természetesi jogosultságot! Erre ugyan nincs jogszabály az EU-ban, de létezik egy ún. „de facto moratorium” elsősorban a GM fajták termesztésére, amely nem teszi lehetővé ezen fajták termesztését, de engedélyezi azok termesztését forgalomba hozatalát.

Amennyiben az EU-ban még nem vizsgált/engedélyezett genetikai módosításról van szó, az engedélyeztetés elhúzódhat, mivel az EU Bizottság az Európai Tudományos Bizottság, valamint az Európai Élelmiszer-biztonsági Hivatal tudományos állásfoglalását is kikéri. Ennek során hatástanulmány elvégzésére is sor kerülhet, amely tovább növelheti az engedélyezési eljárás időtartamát.

Az elmondottak szerint tehát minimum 5–6 évet is kitesz egy GM fajta bevezetésének időtartama. Ennyi idő alatt egy új fajta is elvezetheti versenyképességét a később nemesített fajtákhoz képest, ezért csak olyan GM fajta lehet versenyképes, amely gazdasági értékei mellett valamilyen különleges tulajdonsággal is rendelkezik (pl. kukoricabogár elleni rezisztencia; gyomirtószertolerancia; stb.). A probléma alapvetően az, hogy a fogyasztót nem érdekli, hogy a jelenleg termesztett GM fajták a mezőgazdasági termelők számára előnyösek, mivel ő, a fogyasztó, nem lát ebben előnyt. Ha

olyan fajták termése kerül majd forgalomba, amely a fogyasztónak közvetlenül hasznos (pl. megváltoztatott beltartalmú termékek), akkor feltehetően változik a GM fajták megítélése, mint ahogy a közvélemény jelenleg sem tiltakozik a genetikai módosítást tartalmazó gyógyszerek ellen.

A GM fajták vetőmagjáról

A hatályos szabályozás szerint csak állami elismerésben részesült, forgalomba hozatalra engedélyezett fajta/hibrid vetőmagja használható fel, forgalmazható, importálható Magyarországon. A vetőmag importőröknek nyilatkozni kell, hogy az országba behozott vetőmag genetikailag módosított-e. Az OMMI a leginkább érintett fajok (kukorica, repce) import vetőmag tételeit ellenőrzi, hogy azok valóban genetikai módosítástól mentesek. Jelenleg nincs megegyezés az EU-ban arra vonatkozóan, hogy a vetőmagokban hány százalék lehet a genetikai szennyezettség mértéke. Ez pedig azt jelenti, hogy 0,0 % a tűrészár! (Csak Ausztria és Írország hozott rendelkezést 0,1 % tűrészár engedélyezésére, amely érték a genetikai szennyezettség kimutatásának határa a jelenlegi technikai szint mellett).

Több tervezet készült az EU-ban a vetőmagvak genetikai szennyezettségének tűrészárára (a legutóbbi pl. repcénél 0,3 %-ot, kukoricánál 0,5 %-ot, míg szója esetében 0,7 %-ot engedélyezne). Nem történt azonban megállapodás a tagállamok és a különböző szakbizottságok között, ezért maradt a szaktanácsadók 0,0 %. Ha az EU ezen változtat, a hazai szabályozást is annak megfelelően kell módosítani.

A géntechnológiai bírságról szóló Kormányrendelet már 2003-ban hatályba lépett, ezért a szabályokat megsértő cégeket/magánszemélyeket súlyos bírsággal lehet sújtani, amellett, hogy az egyéb felmerülő költségek (piacról való kivonás, megsemmisítés, stb.) is őket terhelik.

Összefoglalva megállapítható, hogy nem egyszerű egy GM fajtának az elismertetése. Ráadásul igen költséges eljárásról van szó. A csatlakozással, illetve az azt követő első években Magyarország nem tud eltérni az EU-ban meghatározó véleménnyel rendelkező tagállamok (elsősorban Franciaország, Németország) e területen képviselt állásfoglalásától.

Melléklet: jogszabálygyűjtemény

Oravecz Sándor
szaktanácsadó

Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatal

Jogszabálygyűjtemény

Géntechnológiai jogszabályok

Hatályos jogszabályok

> A géntechnológiai tevékenységről szóló, a 2002. évi LXVII. törvénnyel módosított 1998. évi XXVII. törvény

> 148/2003. (IX. 22.) Kormányrendelet a géntechnológiai bírság megállapításáról

> 82/2003. (VII. 16.) FVM rendelet a géntechnológiai tevékenységre vonatkozó nyilvántartás és adatszolgáltatás rendjéről, valamint a géntechnológiai tevékenységhez szükséges engedély iránti kérelemhez csatolandó dokumentációról

> 111/2003. (XI. 5.) FVM-GKM-Esz-CsM-KvVm együttes rendelet a géntechnológiai módosításnak tekintendő, valamint annak nem minősülő eljárásokról és a géntechnológiai tevékenység ellenőrzésére jogosult hatóságokról

> 128/2003. (XII. 19.) FVM rendelet a Géntechnológiai Eljárásokat Véleményező Bizottság szervezetéről és működéséről

> 1/1999. (I. 14.) FVM rendelet a géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvénynek a mezőgazdaság és

az élelmiszeripar területén történő végrehajtásáról,

> 44/1999. (IV. 30.) FVM rendelet a géntechnológiai tevékenység engedélyezéséért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról.

Tárcaegyeztetés előtt áll

> Kormány határozat-tervezet a géntechnológiai engedélyezési feladatok elvégzéséhez szükséges létszám, illetve költségvetési források átcsoportosításáról

Engedélyezéssel kapcsolatos, az FVM és a GKM közti feladat átcsoportosításról szóló kormánydöntés után kiadható (tárcaegyeztetésen már átesett) jogszabályok

> A géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvénynek a mezőgazdaság és az ipar területén történő végrehajtásról szóló FVM-GKM együttes rendelet-tervezet

> A géntechnológiai tevékenység engedélyezéséért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról szóló FVM rendelet-tervezet

Szakmai előkészítés alatt áll

> Kormányrendelet a géntechnológiai tevékenység engedélyezési és bejelentési eljárási rendjéről, valamint az EU Bizottságával való kapcsolattartásról

Növényfajtákra, vetőmagokra vonatkozó jogszabályok

> A növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalmazásáról szóló 2003. évi LII. törvény,

> valamint a tv. végrehajtására előkészítés alatt álló ...../2004. (.....) FVM rendelet.

A forgalmazási engedély kiadása az 1995. évi XC. törvény az új élelmiszerekről, valamint annak végrehajtási rendelete az 1/1996. (I. 9.) FM-NM-ÍKM együttes rendelet. Ez tartalmazza az 1,0 % tűrészárt a végtermékben.

Az Európai Parlament és Tanács 1829/2003/EK és 1830/2003/EK rendelete, amely áprilisban lép hatályba 0,9 %-ra módosítja az új élelmiszerekben, élelmiszer és takarmány-összetevőkben jelenlévő genetikai módosítást.

A Vetőmag Szövetség és Termék Tanács honlapjának részletes ismertetője

Mint ahogy már az előző számban is beszámoltunk róla a Termék Tanács honlapja megújult formában és tartalommal működik, áll tagjaink, és a vetőmaghelyzet iránt érdeklődők számára. Napjaink információs kavalkádjában szinte lehetetlen minden hírt megemészteni, feldolgozni, kiválogatni belőle az értékeset, a felhasználó számára hasznosat. Honlapunk a probléma teljes megoldását nyilván nem tudja felvállalni. De egyfajta szakmai szűrőként hiteles, pontos, naprakész tudnivalókat közöl a szakmát érintő eseményekről.

A honlap felépítése

A honlap szerkezetileg alapvetően két részre bontható: az állandó vagy csak részben változó tartalmú statikus és a hír-folyamszerűen folyamatosan frissülő oldalakra.

Statikus oldalak

A statikus oldalak tartalmazzák a Termék Tanácsra vonatkozó alapinformációkat. A „*hogyan lehet tag rovatban*” található az újonnan belépni szándékozók a belépéshez szükséges letölthető okmányokat, a belépés módját, a fizetendő tagdíj mértékét.

Az „*alapszabály*” rovatban mind letölthető, mind olvasható formában megtalálható a

Termék Tanács működési rendjére, szerveződésére, a tagok jogaira és kötelezettségeire vonatkozó szabályozások.

Az „*etikai kódex*” célja meghatározni és betartatni az etikusi magatartás normáit. Egyben a piac valamennyi szereplője számára garanciát kíván jelenteni, hogy a Vetőmag Szövetség és Termék Tanács tagjai üzleti tevékenységük során kellő hozzáértéssel és lelkiismeretesen járnak el.

Honlapunk csoportosítva tartalmazza a termék Tanács összes tisztségviselőjének adatait, elérhetőségét. Így a rendszeresített listák alapján, tagjaink, az esetleges felmerülő problémáikkal közvetlenül fordulhatnak a megfelelő személyhez.

Újdonságként került fel honlapunkra a több szempont alapján kereshető „*tag névsor*”. Ebben a rovatban azokra a cégekre illetve magánszemélyekre lehet rákeresni, akik hozzájárultak honlapon történő adataik közzétételéhez. A név szerinti keresés mellett lehetőség van böngészni szekciók, növényfajok illetve terméklépcsők szerint is az adatbázisban.

Szakmai hírek

Különösen felhívnom a figyelmet ennek az oldalnak a rendszeres olvasására. Olyan híreket találnak itt, melyek közzétételére természetükből adódóan az Internet a legmegfelelőbb. Közre adhatók a gyorsan elévülő, illetve terjedelmükönél fogva levél vagy újság formájában nehezen közölhető hírek is. Használatával lehetőség nyílik képek, grafikonok, táblázatok beszüntetésére, melyek az adott cikket színebbé és érthetőbbé teszi. Az oldalra heti vagy még sűrűbb rendszerességgel ke-

rülnek fel híradások több különböző kategóriában:

1. E helyen adunk hírt a Termék Tanács munkájáról, eseményeiről, kitesszük az esedékes meghívókat a termék Tanács és egyéb kapcsolódó rendezvényekre. Fontosabb információinkat természetesen nyomtatott formában is eljuttatjuk tagjainkhoz, azonban az Interneten keresztül mindez gyorsabban, illetve bővebb formában adható közre.
2. A világhálón folyamatos hírfelügyelet végzünk, a tagság számára érdekes híreket teljes egészében, vagy kivonatolva a webes forrás megjelölésével közöljük. A publikációk főként magyar nyelven íródtak, de találhatóak köztük idegen nyelvűek is. Az utóbbi esetben is megpróbáljuk olyan formába önteni azt, hogy az idegen nyelvel kevésbé boldogulók számára is használható, legyen.
3. Szintén a honlap nyújtja a legmegfelelőbb eszközt azoknak az információknak a közzétételére (pl: pályázati felhívásokat, speciális támogatási lehetőségek, stb.), melyek csak a tagság szűkebb körét érinthetik.

Fórum

A rovat lehetőséget nyújt szélesebb körben a tapasztalat cseréire. Ha a tagok úgy gondolják, hogy olyan hír birtokába jutottak, amely többeket is érinthet, e-fórumon ezeket megoszthatják az érdeklődőkkel. Szintén itt várjuk felvetéseiket, esetleg kritikájukat a Termék Tanács munkájával kapcsolatban.

A Vetőmag Termék Tanács honlapja

Hamarosan működő rovataink:

Vetőmagbörze

A Vetőmag Szövetség és Termék Tanács honlapjának korszerűsítése új lehetőségeket nyithat meg a vetőmag-forgalmazás, kínálat területén. A honlapon külön fejezet nyílik a „vetőmag börze” számára, ahol az erre igény tartó termék Tanács tagok egy-egy részükre biz-

tosított területen, jelszón keresztül be-
léphetnek, és folyamatosan elhelyezhetik
ajánlataikat. Az egyéves regisztrációs díj
befizetés korlátlan használatot tesz lehe-
tővé, tétel nagyságtól függetlenül.

Az így megjelenő hírekre bárki érdek-
lődő, – akár Magyarországon, akár külföl-
dön – rákattinthat, és folyamatos infor-
mációval rendelkezhet a beszerezhető-
ségről, illetve annak helyéről. Nagy fajok-
nál, (mint pl. a hibridkukorica) e kínálati
rendszer lehetőségére kevésbé van szük-
ség, hiszen a felhasználók általában el-
tudják érni az általuk kívánt forgalmazó
cég térségi képviselőjét. Kiseb-
b növény-
fajok esetében, – legyen az akár szántó-
földi, akár kertészeti –, az igény sem ál-
landó, és így az adott vetőmag faj, fajta,
stb. felkutatása már jóval nehezebb fel-
adat. Ebben tehát ajánlataink komoly se-
gítségét jelenthetnek.

Aki még nem tette meg jelentkezését,
folyamatosan leadhatja, melynek mód-
ját, illetve a hozzátartozó adatlapokat
szintén a honlapon célszerű megnézni,
letölteni.

Jogszabály ismertető

Az EU csatlakozással nehezebb lesz kö-
vetni azokat a jogszabályi változásokat,
melyek a szakmát érintik. A Vetőmag Szö-
vevény és Terméktanács, egy elnyert pá-
lyázat révén, várhatóan májusban megje-
lentet és a tagok számára eljuttat egy jog-
szabály gyűjteményt tartalmazó CD-
ROM-ot. A CD tartalmazza a május else-
jével hatályba lépő „Vetőmag Törvényt”
és a vonatkozó rendeleteket, kiegészítve a
kapcsolódó vizsgálati módszerek, határ-
értékek ismertetésével. (A jogszabályok
„emésztését” megkönnyítendő felkértük
azok készítőit (FVM, OMMI részéről), hogy
értelmezzék és hívják föl a figyelmet a
fontos pontokra.)

A CD használata nem igényel komoly
informatikai háttérrel. Minden CD olvasó-
val és Windows operációs rendszerrel el-
látott számítógépen futtatható egyéb se-
gédprogram használata nélkül. A jogsz-
abályok folyamatosan változnak, módosul-
nak. A CD-t használók a változásokat a
honlapon keresztül nyomon követhetik és
le tudják tölteni.

Az EU direktívák átvételére meghatá-
rozott idő áll rendelkezésre a hazai jog-
alkotásnak. A terméktanács a frissen
megjelent direktívákat a honlapon erede-
ti, illetve nyers formában közli. Így is se-
gítséget próbál nyújtani a változásokra
való minél előbbi felkészüléshez.

Mottónk a honlap használatával kap-
csolatban továbbra is a következő: „Plusz
információhoz juthat, és időt takaríthat
meg, ha levélírás, telefonálás, faxolás
előtt/helyett körülnéz oldalunkon!”

R. Sz.

A dán mezőgazdaság példája követhető lehet számunkra is

A Dán Királyi Nagykövetség és a Pász-
tói Polgármesteri Hivatal jóvoltából
„Dán Mezőgazdasági Üzleti Nap” meg-
rendezésére került sor Pásztón. A ren-
dezvény sorozat célja, hogy bemutassa
a dán mezőgazdaság fejlődését, szer-
kezetét, EU-ban szerzett tapasztala-
it. Az általános információk mellett
a meghívott dán mezőgazdasági ter-
mékeket képviselő cégek előadói
konkrét üzleti ajánlatokat, együttmű-
ködési lehetőségeket mutattak be.

A rendezvény megnyitójában *Sisák
Imre* polgármester üdvözölte a résztve-
vőket. Nógrád megye mezőgazdasága
gondokkal küzd, ezért minden lehetősé-
get meg kell ragadni, mely esélyt ad-
hat a kitörésre. Emiatt különösen örül
annak, hogy városa adhat helyet e ren-
dezvénynek.

A dán-magyar kereskedelmi kap-
csolatokról, a dán mezőgazdaságról, az
ott elért eredményekről, és azokról a fo-
lyamatokról, melyek az Európai Unió
tagság kapcsán az elmúlt években zaj-
lottak le a dán mezőgazdaságban, *Jónap
Gábor* a nagykövetség kereskedelmi fő-
tanácsadója számolt be. Az elmondot-
tak úgy érzem érdemesek arra, hogy a
hazai gazdálkodók is megismerjék és a
megfelelő következtetéseket levonják.

Harminc éve 140.000 gazdaság
működött Dániában, mintegy 21 hek-
tár átlagos terület nagysággal. A piaci
verseny az erőteljes koncentráció irá-
nyába hatott, amely azt eredményezte,
hogy csak az életképes korszerű gazda-
ságok tudtak talpon maradni. A folya-
mat oda vezetett, hogy mára a gazda-
ságok száma 48.000-re csökkent 55
hektár átlagos terület nagysággal. A
művelt területek döntő része, tovább-
ra is a tulajdonosok kezében maradt
csak elenyésző a bérmunkában művelt
földek hányada. A tejujzerek száma 30
év alatt 1350-ről 46-ra a vágóhidak
száma 77-ről 2-re csökkent, amelyből
a termelést 95 százalékban végző
üzem az állattenyésztők tulajdonában
van. A kezdetben pár hektáron műkö-
dő családi farmok egy része multina-
cionális céggé nőtte ki magát az évek
során. Emellett az átlagos üzemenagy-
ság kicsi, melyek szűkebb területekre
specializálódtak, de a világ élvonalába
tartozó terméket állítanak elő. A mun-

kaerő jól képzett, többnyire felsőfokú
végzettséggel rendelkező, nyelveket
beszélő gazdák alkotják, akik folyama-
tos továbbképzéseken vesznek részt.

A gazdaságok koncentrációjával
párhuzamosan, a termelékenység is
rohamosan növekedett. Az 5 millió la-
kosú Dániában mindössze 180.000
ember él mezőgazdaságból, azonban a
megtermelt élelmiszer mennyiség 15
millió ember ellátására elegendő. Ez
természetesen csak a legkorszerűbb
technika, nagy fokú gépesítettség, szá-
mítógéppel vezérelt üzemek használá-
tával volt elérhető. A jövedelmezőség
ennek következtében, – főleg az elmúlt
10 évben – jelentősen, mintegy 24
százalékkal nőtt, melynek értékét külö-
nösen növeli, hogy közben az élelmi-
szerek ára 8 százalékkal csökkent.

Mindez a fejlődés egy tudatos kör-
nyezetpolitika, környezetkímélő tech-
nikát alkalmazva ment végbe. A kör-
nyezetvédelem sokszor a gazdasági ér-
dekeknél is fontosabb szempont Dá-
niában.

A dán-magyar külkereskedelem
volumenében nem túl jelentős, in-
kább egyes speciális területekre (orvo-
si műszerek) korlátozódik, mind a dán,
mind a magyar részről 0,3 százalékot
tesz ki. Előre láthatóan ez azonban
többszörösére növekedhet az elkövet-
kező években.

Az előadás-sorozat a rendezvé-
nyen megjelent tíz dán cég képviselői-
nek bemutatkozásával fejeződött be. A
résztvevők együttműködési ajánlataik-
kal igyekeztek partnereket találni, se-
gítséget nyújtani a térségben az ag-
ráriumról élőknek.

Egyebek között terítéken szerepelt
a baromfi- és sertéságazati technoló-
giák, a takarmányozás, a sertéstartás,
a talajművelés, a gabona kezelése, tá-
rolása, vetőmagtisztítás, -csávázás,
növényvédelmi kérdések, üzem-klima-
tizálás, számítógépes szabályzás, és a
trágya kezelése.

A Dán Nagykövetség felajánlotta,
hogy azoknak a gazdálkodóknak, akik
dán terméket vásárolnak és ehhez va-
lamilyen EU-os támogatást kívánnak
igénybe venni, a pályázatíráshoz segít-
séget tud nyújtani.

-ruthner-

PÁLYÁZAT

a TIG Kht. vetőmag tartalékolására

1. A Pályázató neve, címe:

Tartalékgazdálkodási Közhasznú
Társaság (TIG Kht.)
1053 Budapest, Vámház krt. 2.

2. A pályázat tárgya:

Államilag minősített, piaci értékítélet alapján keresett és a következőkben részletezett növényfajok 2004. évi termésű vetőmagvai, azaz:

ősz, tavaszi kalászos, hibrid kukorica, napraforgó, étkezési-, takarmány-, és zöldborsó, száraz- és zöldbab, szója, vöröshere, paprika, vöröshagyma, valamint fű vetőmagok.

A Bíráló Bizottság jogosult az előzőekben nem részletezettekén túl, további fajok tételes kedvező elbírálására is. De korábbi évi termésű vetőmag felajánlást a Bíráló Bizottság elutasíthatja.

Kérjük a Pályázót, hogy pályázatát (szükség esetén felnagyítva) a mellékelt adatlap kiegészítésével tegye meg.

Az adatlapon szereplő adatok, nyilatkozatok hiánya esetén a Bíráló Bizottság nevében a TIG Kht. a Pályázót írásban hiánypótlásra kéri fel, a hiánypótlási felkéréstől számított 5 munkanapon belüli visszajelzéssel. Ez időpontig a pályázat végleges elbírálásra nem kerül. A fenti határidőig be nem nyújtott hiánypótlás esetén a Bíráló Bizottság a pályázatot semmisnek tekinti.

3. A pályázat beérkezésének határideje:

2004. május 31.

4. Szakmai igazolás melléklet szerint.

5. Pályázatok elbírálása:

A 3. pontban megjelölt határidőre a Pályázató címére –személyesen történő leadás esetén I. emelet 34. szoba, ügyfelfogadás hétfő-csütörtök 8.00–15.00-ig –, zárt borítékban beérkezett ajánlatokat a Tartalékgazdálkodási Közhasznú Társaság, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium és a Vetőmag Terméktechnács illetékeseiből alakult Bíráló Bizottság 2004. június 15-ig elbírálja. A zárt borítékokra kérjük ráírni „TIG Kht. 2004. évi vetőmagpályázat”. A bírálat eredményéről a TIG KHT. a Pályázókat legkésőbb 2004. június 30-ig levélben értesíti és az érintett tételre előzetes egyeztetések alapján adásvételi szerződéstervezetet küld. A TIG Kht. postai úton történő benyújtással kapcsolatban felmerülő késésekből, vagy elvesztésből adódó semmilyen felelősséget nem vállal.

6. A teljesítés határideje:

Az OMMI vetőmag-minősítő bizonyítványok átadásával folyamatosan 2005. január 15-ig bezárólag.

A betároláskor a Pályázó kizárólagos tulajdonát képező vetőmagnak 90 naptári napnál nem régebbi érvényes OMMI bizonyítvánnyal kell rendelkeznie.

7. A teljesítés, tárolás helye:

TIG Kht. telephelye, és/vagy a Pályázó saját tulajdonú 24 órás őrzés-védelemmel ellátott telephelye – a készletérték minimum 50%-a TIG Kht. telephelye és a fennmaradó érték a pályázó saját tulajdonú telephelye –, amennyiben a telephely egyedi elbírálás alapján a TIG Kht. tárolásbiztonsági feltételeinek megfelel. A Pályázó telephelyén a TIG Kht. tulajdonú készlet tárolása esetén érvényes raktárbiztosítás és a betárolandó készletértékét meghaladó készletbiztosítás szükséges.

8. TIG Kht. pénzügyi ellenszolgáltatásának feltételei:

A pályázaton kedvezően elbírált tételre vonatkozóan a Pályázóval a TIG Kht. adásvételi és a Pályázó telephelyén történő művi tárolás esetén tárolási szerződést köt. Az adásvételi szerződéshez a Pályázó a tárolási, teljesítési biztosítékként a készlet betárolását megelőzően csatolja a szerződés értékének 150 %-val egyező saját, nem forgatható fedezeti váltót. A szerződésben meghatározott teljesítési helyre a Pályázó által betárolt és a TIG Kht. által készletre

vett árukészlet áfával növelt ellenértékét, a számla TIG Kht. általi kézhezvételét követően 10 banki napon belül átutalja a szerződés szerinti feltételek teljesülése esetén.

9. Egyéb információk:

Az elfogadott pályázatok alapján megkötött adásvételi szerződés alapján a TIG Kht. tulajdonába került vetőmagvakat a Pályázó visszavásárlásos konstrukcióval 2006. január 31-ig a betároláskori vetőmagérték+felár+áfa értékben köteles visszavásárolni. Felárszámítás a betárolást követően a szállítói számla ellenértékének TIG Kht. általi átutalástól kezdődik. A felár a jegybanki alapkamat+2% értéke, amellyel a betároláskori nettó számlázási egységár a tárolási időtartam alatt érvényes jegybanki alapkamat értékével növekszik (bruttó kitérési ár = nettó betárolási ár + jegybanki alapkamat+2% + áfa). TIG Kht. telephelyi tárolás esetén a TIG Kht. 250,-Ft/t+áfa be-kitérési költséget számít fel.

10. További információk:

TIG Kht. Mezőgazdasági osztály,
Lelkes Zoltán
Telefon: 1/318-29-99/209.
Telefax: 1/266-48-20.

Dr. Nagy István
kereskedelmi és logisztikai
vezérgazdátó-helyettes

Adatlap minta a 22. oldalon

Vetőmag Szövetség és TermékTanács kilépett tagjai 2004. január – március

Cég neve	Ir. sz.	Város	Utca	Tanúsítvány száma	kilépés dátuma
Agrocsongrád Rt.	6640	Csongrád	Tanya 248.	929	2004.03.08.
Agromarketing Kft.	5000	Szolnok	Jázmin u. 4.	1063	2004.01.01.
Agroprodex Bt.	5435	Martfű	Babits u. 7.	555	2004.03.08.
Állattenyésztő és Földbérlet Szövetkezet	3013	Ecséd	Széltanya 766/2.	646	2004.02.09.
Bándy Bertalan	4014	Debrecen	Pallag 23.	569	2004.03.22.
Deák István	5475	Csépa	Somogyi B.u. 22.	964	2004.03.24.
Dombi Kálmán	9022	Győr	Árpád u. 79.	896	2004.02.12.
Eurotrust Consult Kft.	2120	Dunakeszi	Verseny u. 8-10.	675	2004.01.01.
Gabona Rt.	1124	Budapest	Apor V. tér 25-26.	178	2004.03.22.
Herbária Rt.	1134	Budapest	Dózsa Gy. út 144.	211	2004.03.31.
Hewofarm Kft.	7913	Szentdienes	075/14	1218	2004.01.27.
Hochné Kiss Piroska	4130	Derecske	Móriczföld Kertészet 0290/6	1040	2004.01.01.
Hungarodrog Kft.	1024	Budapest	Lövőház u. 23.	224	2004.03.31.
Karcagi K + F Bt.	5300	Karcag	Kossuth tér 11-13.	1010	2004.01.01.
Keve-Táp Kft.	5420	Túrkeve	Kabai u. 2.	806	2004.03.31.
Király Imre	5400	Mezőtúr	Szabadság tré 28.	691	2004.01.01.
Körösladányi Barátság Mg. Szövetkezet	5516	Körösladány	Kossuth u. 17.	1253	2004.03.09.
Mariton Kft.	1117	Budapest	Orlay u. 1.	287	2004.03.01.
Mg. Szolg. és Ker. Szöv.	4495	Döge	Szőlőskert u. 58.	301	2004.03.22.
Monori Mezőmag Kft.	5540	Szarvas	Kossuth u. 20.	792	2004.01.29.
dr. Murányi István	3356	Kompolt	Fleischmann u. 11/a.	836	2004.03.08.
Nusser Pál	9200	Mosonmagyaróvár	Szent István u. 147.	1201	2004.03.16.
Nyárlőrinci AGRO Kft.	6032	Nyárlőrinc	II. ker. 37.	709	2004.03.16.
Paár László	9200	Mosonmagyaróvár	Mosonvár 19/a.	1202	2004.03.16.
Poroszló-Újlőrincfalva Mg. Szövetkezet	3388	Poroszló	Fő út 4.	647	2004.03.31.
Regio Partner Kft.	3527	Miskolc	Éder Gy. u 10.	784	2004.01.01.
Rinkács Andrea	4531	Nyírpazony	Hunyadi u. 16.	1224	2004.03.24.
Tárkányi Mg. Kft.	9024	Győr	Szigethy A. u. 28.	774	2004.01.01.
Tizsakécskei Kertészeti Kft.	6060	Tizsakécske	Kőrösi út 101.	870	2004.02.09.
Tóth Mácsai Árpád	5055	Jászladány	Kossuth L. u. 124.	751	2004.03.09.
Tömördi Mg. Kft.	2911	Mocsa	Felszabadulás u. 37.	872	2004.01.29.
Varró-Mag Bt.	3348	Szilvásvárad	Kossuth u. 34.	1060	2004.03.31.
Zala-Cereália Kft.	8790	Zalaszentgrót	Nyár u. 1.	1175	2004.01.27.

Vetőmag Szövetség és Termékτανács új tagjai 2004. január – március

Név	Cégnév	Ir. sz.	Város	Utca
Bernáth János	magánszemély	6760	Kistelek	Rózsa u. 2.
Égető István	magánszemély	6800	Hódmezővásárhely	Damjanich u. 22.
Eichinger József	magánszemély	8130	Enying	Táncsics M. u. 13.
Geredy Péter	magánszemély	6035	Ballószög	Erkel F. u. 1.
Gyarmati Ferenc	magánszemély	8133	Mezőszentgyörgy	Kossuth út 3/a.
dr. Józsa Árpád	magánszemély	5300	Karcag	Rákóczi u. 6.
dr. Murányi Istvánné	családi gazdálkodó	3356	Kompolt	Fleischmann u. 11/a.
Rab Attila	magánszemély	4622	Komoró	Petőfi út 47.
Rozsi József	magánszemély	6346	Sükösd	Mártírok út 53.
Takács Gábor	magánszemély	9223	Bezenye	Jókai u. 16.
Tánczos Ferenc	magánszemély	5137	Jászkisér	Kossuth u. 4.
Visnyei János	magánszemély	2765	Tápiószőlős	Bicskei u. 25.
Zakar Pál	magánszemély	9024	Győr	Szigethy A. u. 28.
Deme György	Agroalgaker Kft.	2193	Galgahévíz	Fő út 178.
Bobek József	Bobek & Bobek Kft.	8732	Sávoly	Rákóczi u. 16.
dr. Kókainé				
Turza Krisztina	Chris Kft.	2254	Szentmártonkáta	Ferenc tanya Újsor 11-12.
Jéri Ferenc	Csanyi-Agrár Kft.	6647	Csanytelek	Móricz Zs. u. 2.
Csontos Károly	Csontos-Család Gazdasága	6455	Katymár	József A. u. 45.
Palotás Sándor	Déli-Farm Kft.	6791	Szeged	Kettőshatári út 6.
Furulyás János	FMK-ZOO Kft.	2115	Vácszentlászló	Fő u. 13.
Farkas László	Forma-TR Kft.	1201	Budapest	Kurucz u. 26.
Horváth Ferenc	Gabona Kft.	1124	Budapest	Apor V. tér 25-26.
Berkes Mihály	GEA Kft.	7400	Kaposvár	Hegyalja u. 47.
Pap Mátyás	Hava Kft.	7100	Szekszárd	Páskum u. 2.
Tóth László	Kókai Mag Kft.	2243	Kóka	Kossuth L. u. 9.
Gránicz András	Kun-Farm Kft.	2340	Kiskunlacháza	Székely tanya
Stráhl István	M-Agro Gazdabolt	6521	Vaskút	Alkotmány u. 10.
dr. Kovács Gyula	Pioneer Hi-Bred Magyarország Kft.	2040	Budaörs	Távíró köz 4.
Kruppi Tibor	Socodis Chemical Kft.	2151	Fót	Szt Benedek u. 26.
Szilágyi István	Szilágyi-Farm Kft.	2760	Nagykátá	István király út 95.
Besenyei András	Teremtő Kft.	3356	Kompolt	Kápolnai u. 5.
Bozó László	Újpetrei Gazdák Szövetkezete	7766	Újpetre	Jókai tér 9.

A MAGYAR
MEZŐGAZDASÁG
MELLÉKLETE
2004. MÁJUS

KIADJA A MAGYAR
MEZŐGAZDASÁG KFT.
1146 Bp., Mirtusz u. 2.
FELELŐS KIADÓ:
Hájos László

NYOMÁS:

Veszprémi Nyomda

Felelős vezető: Fekete István